

Metriens anliggende

AF REKTOR LARS-HENRIK SCHMIDT

* Der måles for tiden; jeg måles, altså er jeg – eller jeg er det, der måles. Spørgsmålet er ikke så meget, med hvilke alen der måles mere, men at monitoreringen dokumenteres i tal.

Bedst som man havde vænnet sig til evalueringer, fandt det nye træk indpas. Det var vanskeligt at protestere mod, at man kan forlange 'value for money', og tankegangen er blevet så selvfølgelig, at de færreste fatter, at det er porten til noget større, som jeg vil benævne 'evidence for impact'.

Allehånde lærestalter eller læringsmiljøer producerer viden – og viden skal udbredes. Men det er udbredelsen, der måles. Viden er sin udvirken og forekommer så at sige kun spredt. Det hører til samtidens selvfølgeligheder, og dog er der anledning til at anstille et spørgsmålstegn.

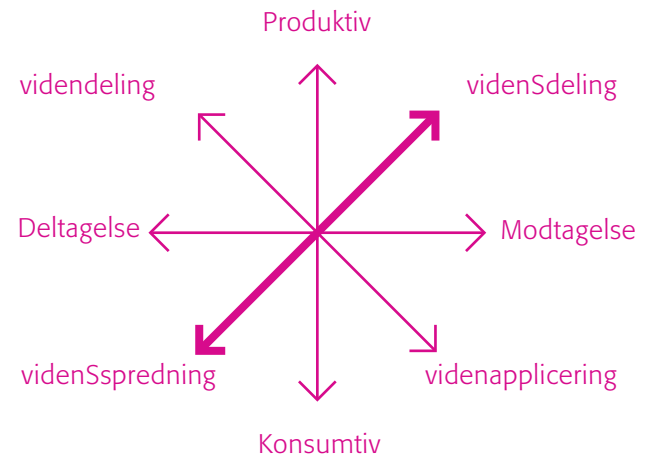
Evalueringebølgen ville monitorere 'best practice' og befandt sig inden for kvalitetsforestillingens horisont, som igen abonnerer på en bedømmelsespraksis. Evalueringen bliver hjemløs, fordi bedømmelsen med tiden overlades til empiriske tilfredshedsundersøgelser: Tilkender du dette eller hint betydning? Hvilken indvirkning har det?

Det korte af det lange er, at fokus nu skifter fra værdi til udbredelse – eller udbredelse bliver en værdi i sig selv. Men man ved jo ikke noget om udbredelsen, hvis man ikke måler den. Da det her er viden, vi taler om, hedder udbredelsen *dissemination* i den internationale lingo.

Først fik lærestalterne informationsmedarbejdere, fordi virksomheden skulle synliggøres. Så fik man kommunikationsmedarbejdere, fordi virksomheden skulle dokumenteres. Og nu leder vi efter videnspredere, som kan sikre, at synliggørelsen og dokumentationen er troværdig, nyttig og målelig, ja *demonstrativ*. Det siger loven. Demonstrationsiveren medfører en overproduktionskrise af den slags, Karl Marx betegnede som social epidemi tilbage i 1848, hvor civilisationen også var truet af barbariet.

Kommunikationsteorien og andre udvekslingsteorier opererer i en *setting* med en afsender og en modtager. Mellem instanserne befinder sig abstrakt set information, meddelelsen er medieret. Man er blevet forledt til at tro, at det handler om mere formidling. Imidlertid er der forskel på, om man er deltagende eller modtagende i feltet, og så er der i tillæg forskel på om mediet perspektiveres ud fra produktion eller konsumtion. Det giver os anledning til en anden problematiseringsform fremvisende *fire* strategier.

På sin vis kan man sige, at *videndeling* er den ældste form for spredning af viden, hvor en praksis eller et vidensforhold imiteres i form af en dagligdagens 'learning by doing'; det er dog ikke helt det, der siges til nu om stunder. Kategorien er blevet til efter og i baglyset fra det klassiske uddannelsessystems forståelse af vidensdissemination som *vidensdeling*. Det afgørende er, at viden

Af Lars-Henrik Schmidt 2007

faktisk findes; den er opnået gennem forskning, og andre kan modtage den. Derfor er udtrykket forskningsbaseret uddannelse og forskningstilknyttet udviklingsarbejde så genkendelige her. Man kan forstå formidlingen som udredning. Det afgørende er ejeformen, idet der deles ud af en unik viden, nogen besidder.

Til forskel herfra kan *videndeling* så tænkes provokerende hierarkisk – først som aktionsforskning, så som udviklingsarbejde og praksisforskning, for siden at blive omtalt som modus 2. Til forskel fra den traditionelle forskning bundet til centers of excellence, peer-reviews og rangorden reguleres videnproduktionen af brugerne og deres clearinghouses, der anbefaler eksemplariske projekter.

Videre kan dissemination være rettet til modtagere, som forbruger viden. Der skal være nogen, der vil konsumere viden, den skal være efterspurgt for at blive udbudt, den skal kort sagt være til nogen nytte og løse konkrete problemer. Spredningen opfattes som en *videnapplicering*. Her finder man forskerparke og learning labs, hvor der samarbejdes, men egentlig ikke deles.

Imidlertid savner vi nu en benævnelse for en fjerde strategi, som tænker den konsumtive deltagelse – altså for fertiliseringen af viden, for frugtbargørelse, som ikke er det samme som nyttiggørelse, for en 'creativ' omsætning og ikke en innovativ afsætning – da viden avler viden, og den formerer sig ved deling. Interferensen og epidemien er i dag mere passende metaforer: *Smitten*. Mens vi venter på en læringsteoretisk genopdagelse af 'den spontane genese' og 'miasmeteori', må vi slå os til tåls med *generøsiteten* forstået som ædelmodig, højsindet tankegang, der lægger afstand til al smålig nøjeregnen, som med sin ophøjede tankegang ved gavmildhed og gæstfrihed ikke kender til smålig økonomisk beregning, men rundhåndet giver rigeligt til andre. Hvad kan jeg gøre godt for dig for at gøre det bedre for mig? Hvad skal jeg lære dig for at blive en bedre lærer? Se, det må vi vel måle, men hvad er den bedste måling, når man kun kan måle det, vi har målt? ■